

SOZIOLINGUISTIKA
KLUSTERRA<

Udalerri euskaldunak EAEn: egoera eta bilakaera, 1981-2011

Iñaki Iurrebaso Biteri
iiurrebaso@outlook.com

Donostia, 2015-02-05

Iturria: biztanleria **zentsuak**

Hiru galdera:

- Hizkuntza-gaitasuna
- Lehen hizkuntza
- Etxeko hizkuntza

Gaiaren inguruko lehen hurbilpena

- **Mugatua**
- **Deskriptiboa**

Joera orokorrak **deskribatu**:

- Zein da egoera **gaur**?
- Zer gertatu da azken **30** urteotan?

Udalerri euskaldunak, UEMAre **definizioa**:

Euskararen indizea > %70,0

Euskararen indizea =
Euskaldunen % + (1a euskaldunen % / 2)

Egoera 2011

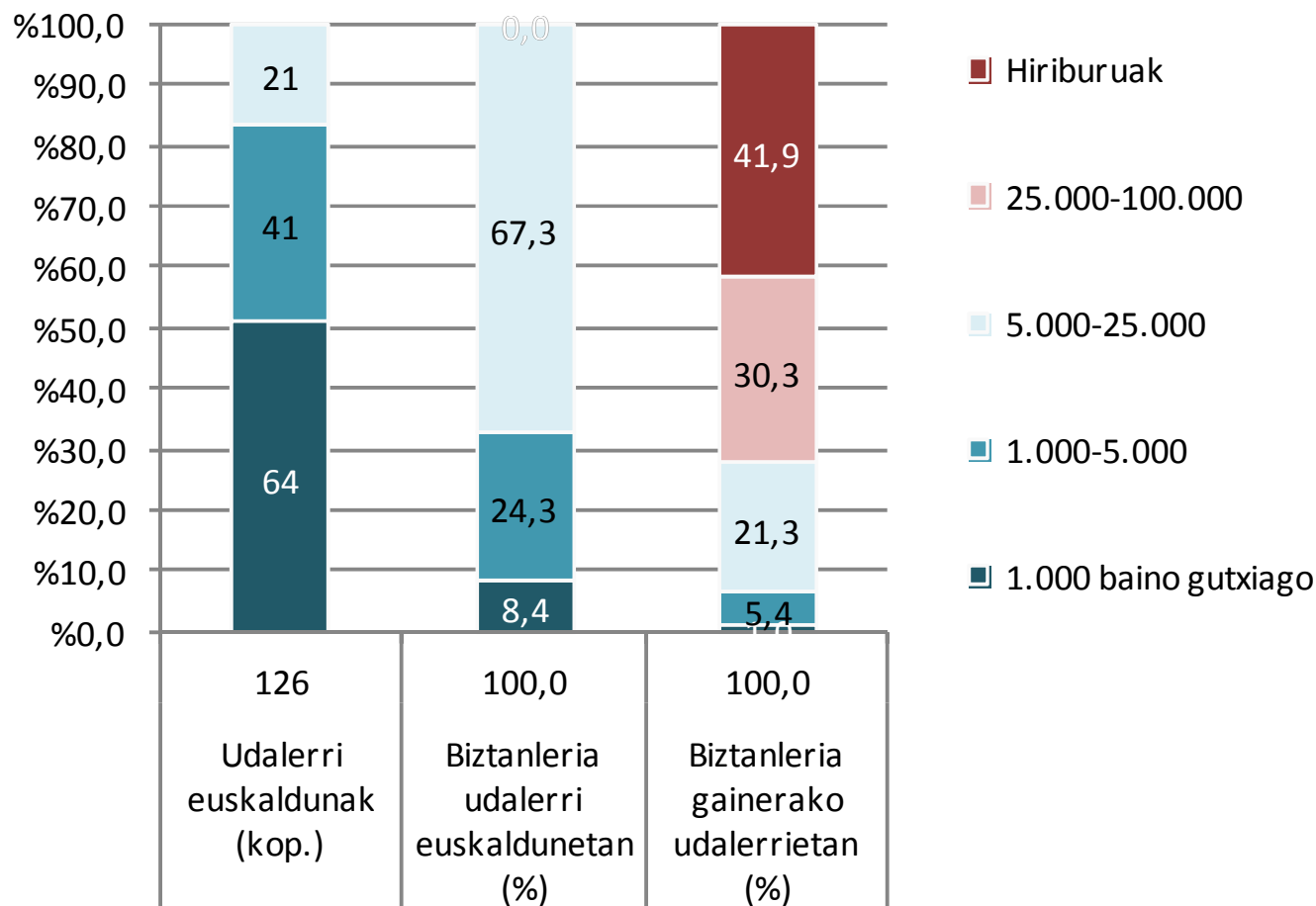

Udalerri euskaldunak EAEn:

- **126** udalerri (**251**tik)
- **336.000** biztanle
- **235.000** euskaldun

Gehienak **udalerrri txikiak** dira.

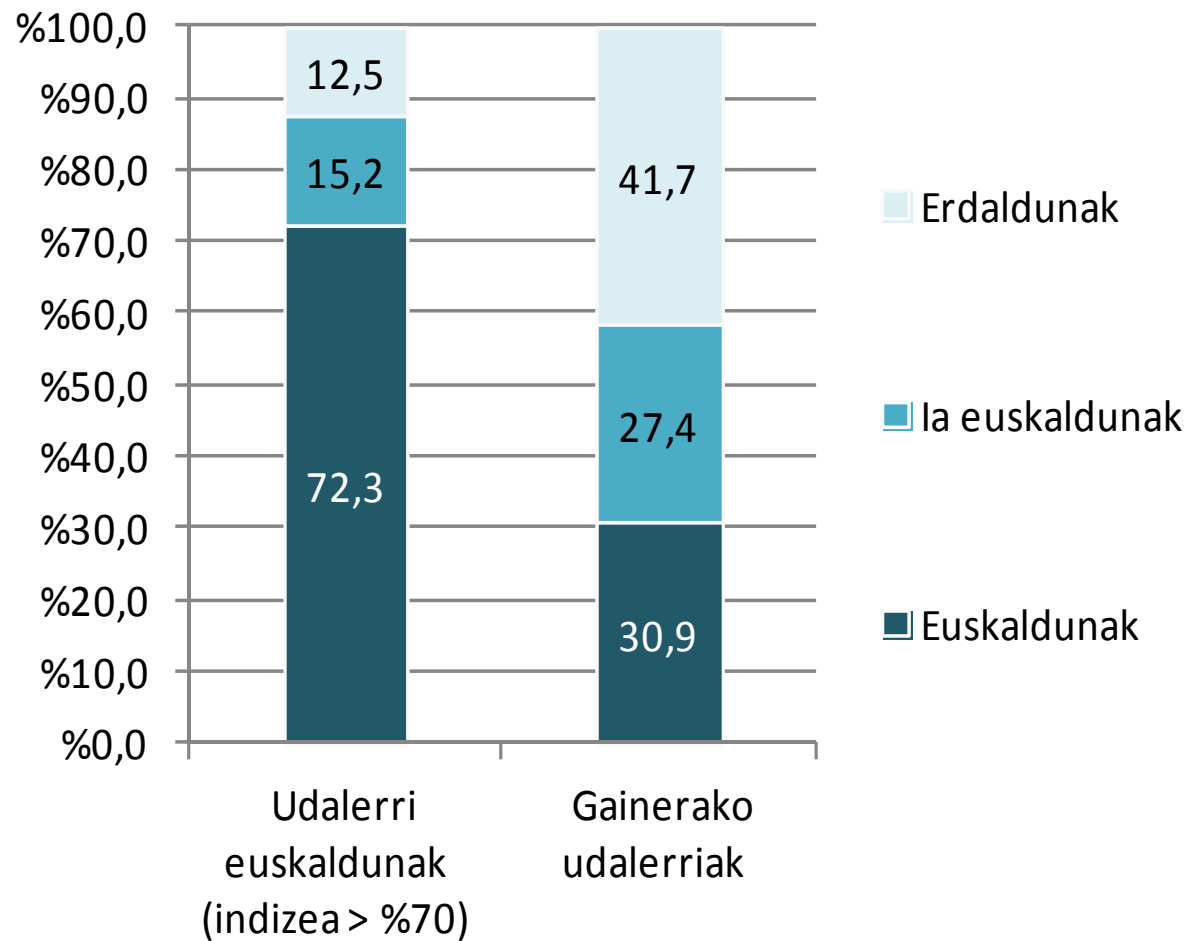

Biztanle gehien, **5.000-25.000 biztanleko** herrietan.

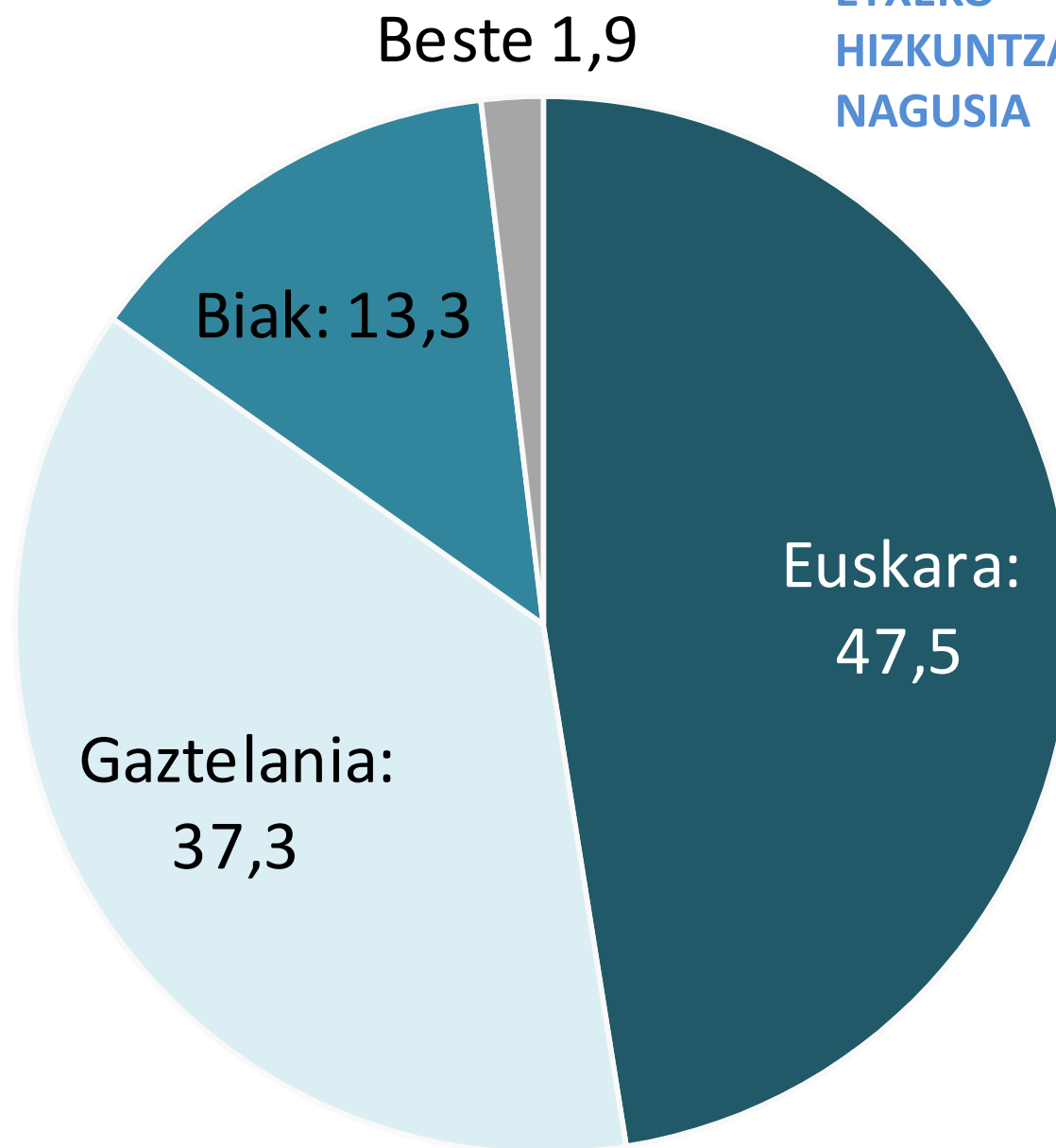
Udalerri euskaldunak gainerakoak baino *euskaldunago* izateagatik bereizten dira, jakina!...

HIZKUNTZA
GAITASUNA

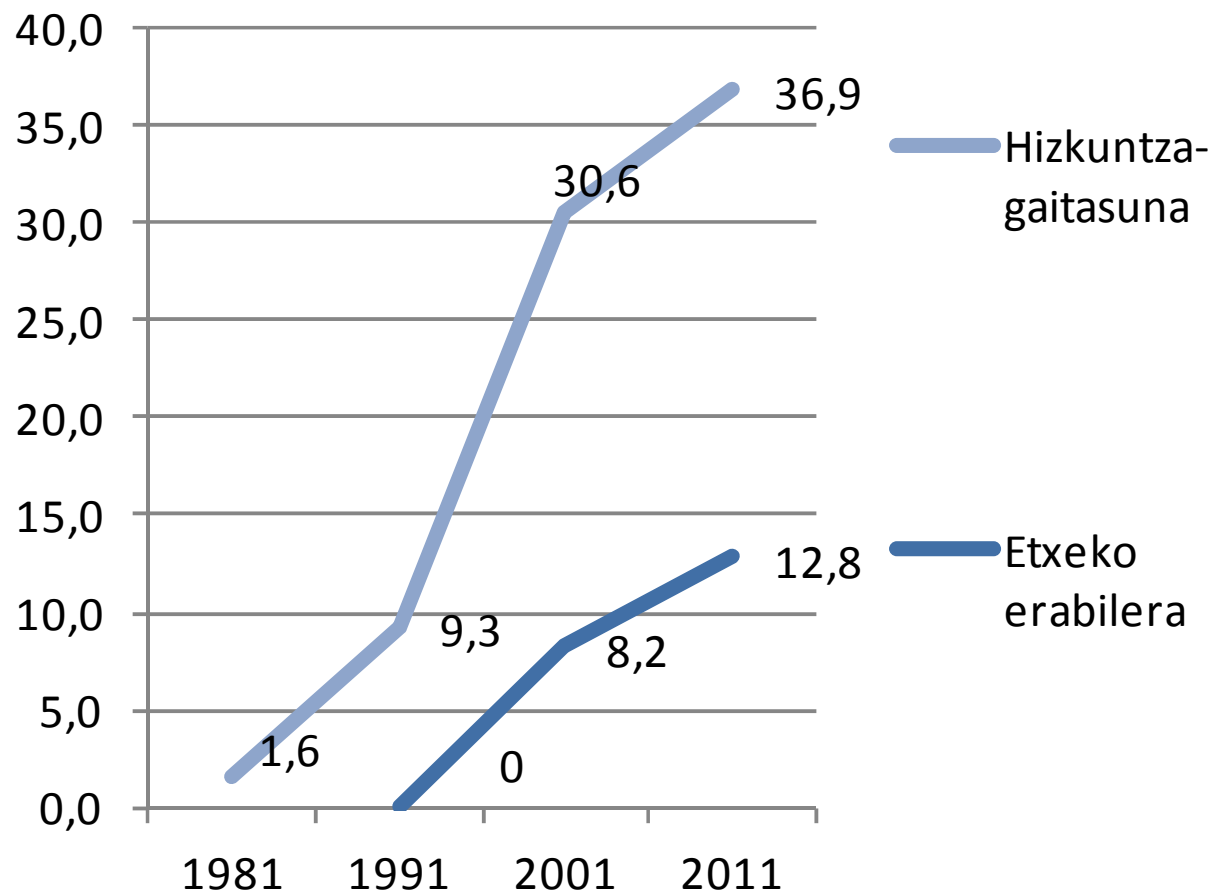
... baina udalerri
euskaldunak gaur
egun **ez dira**
“hain”
euskaldunak

Bilakaera

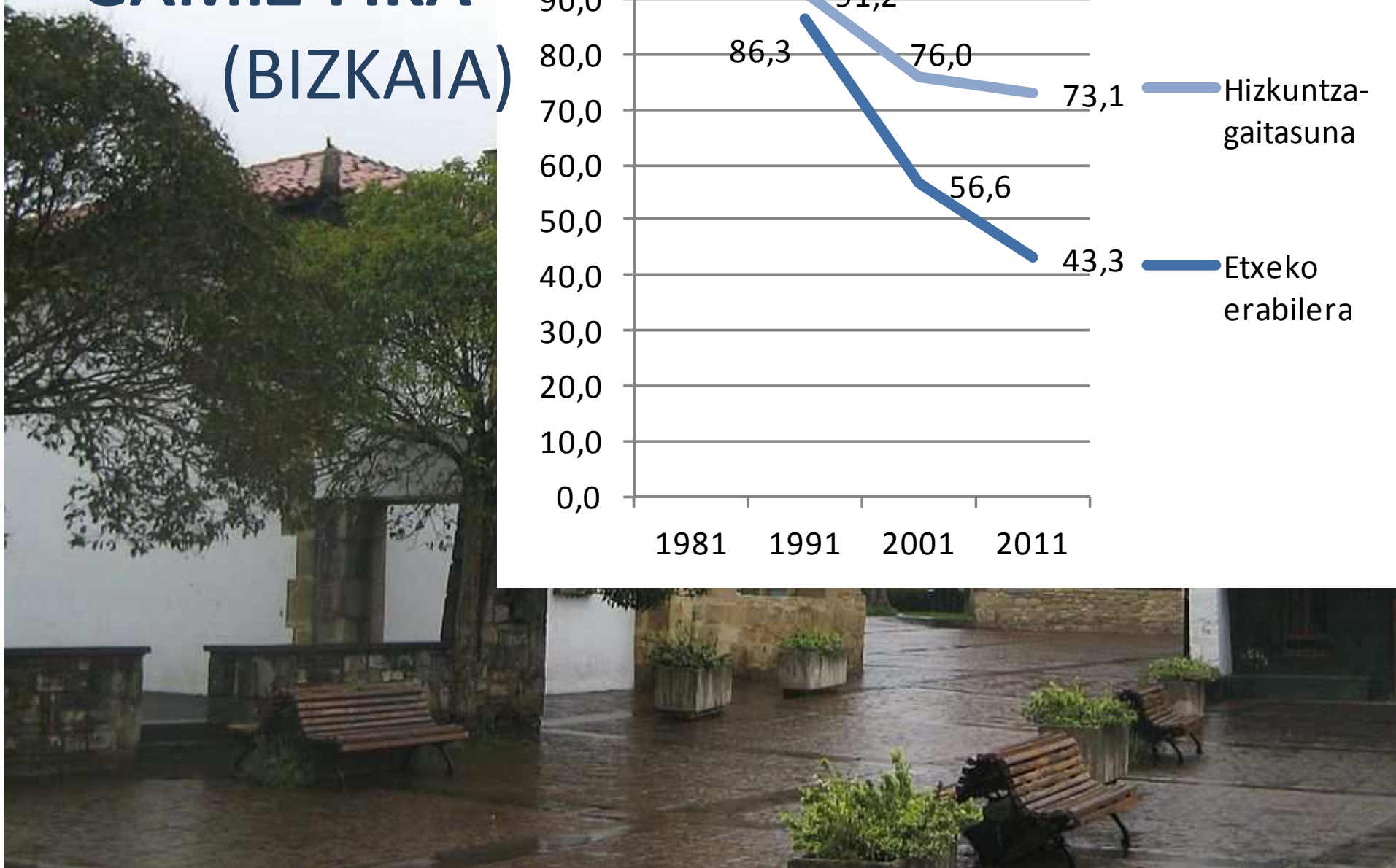
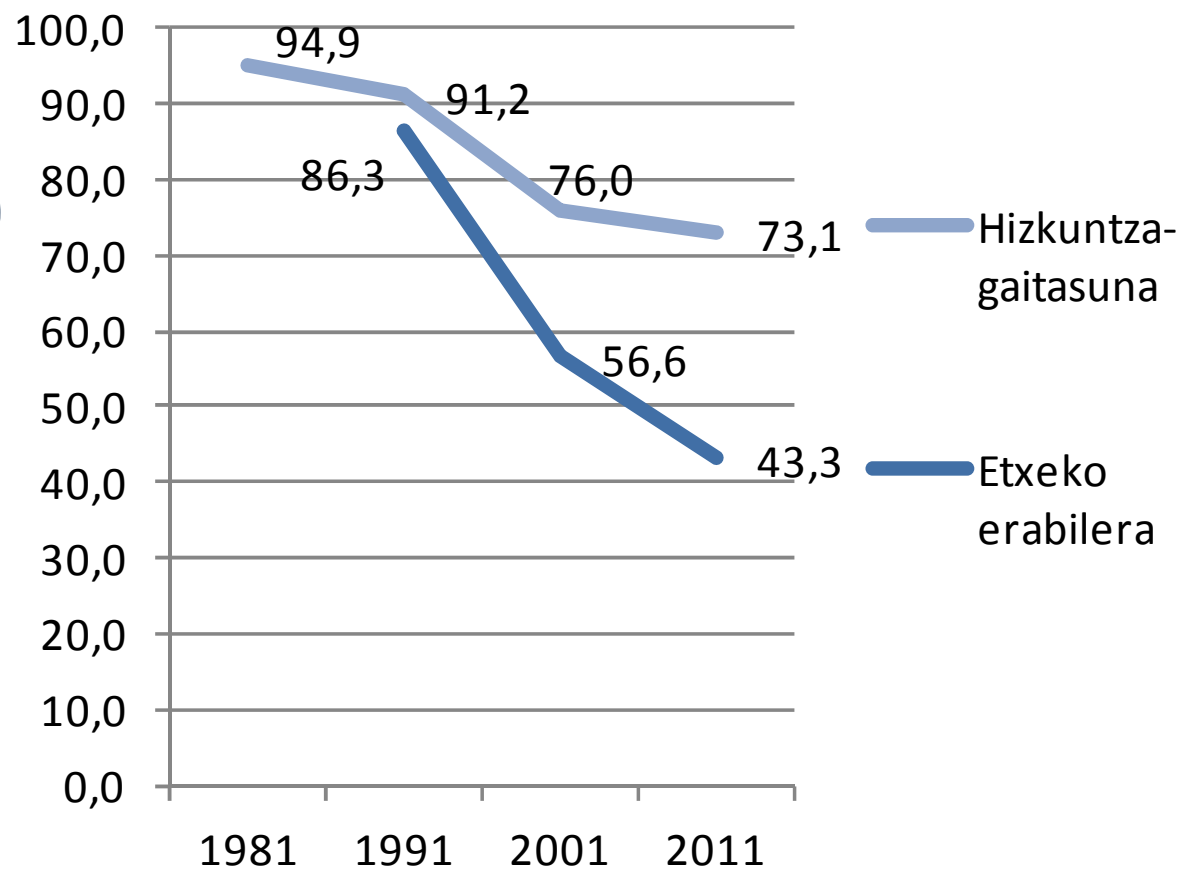
1981- 2011

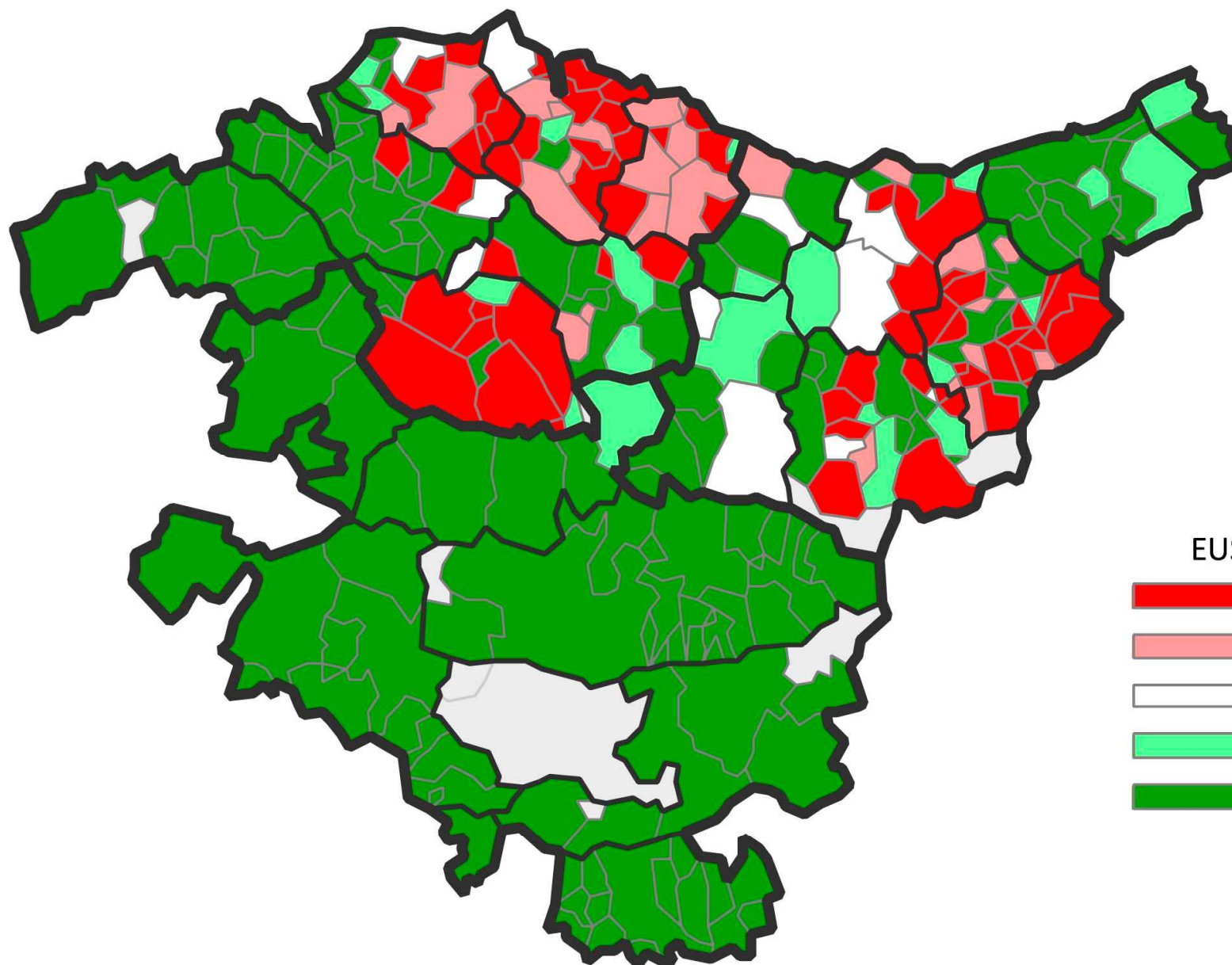
ZALDUONDO (Araba)

BILAKAERA (02/15)

GAMIZ-FIKA (BIZKAIA)

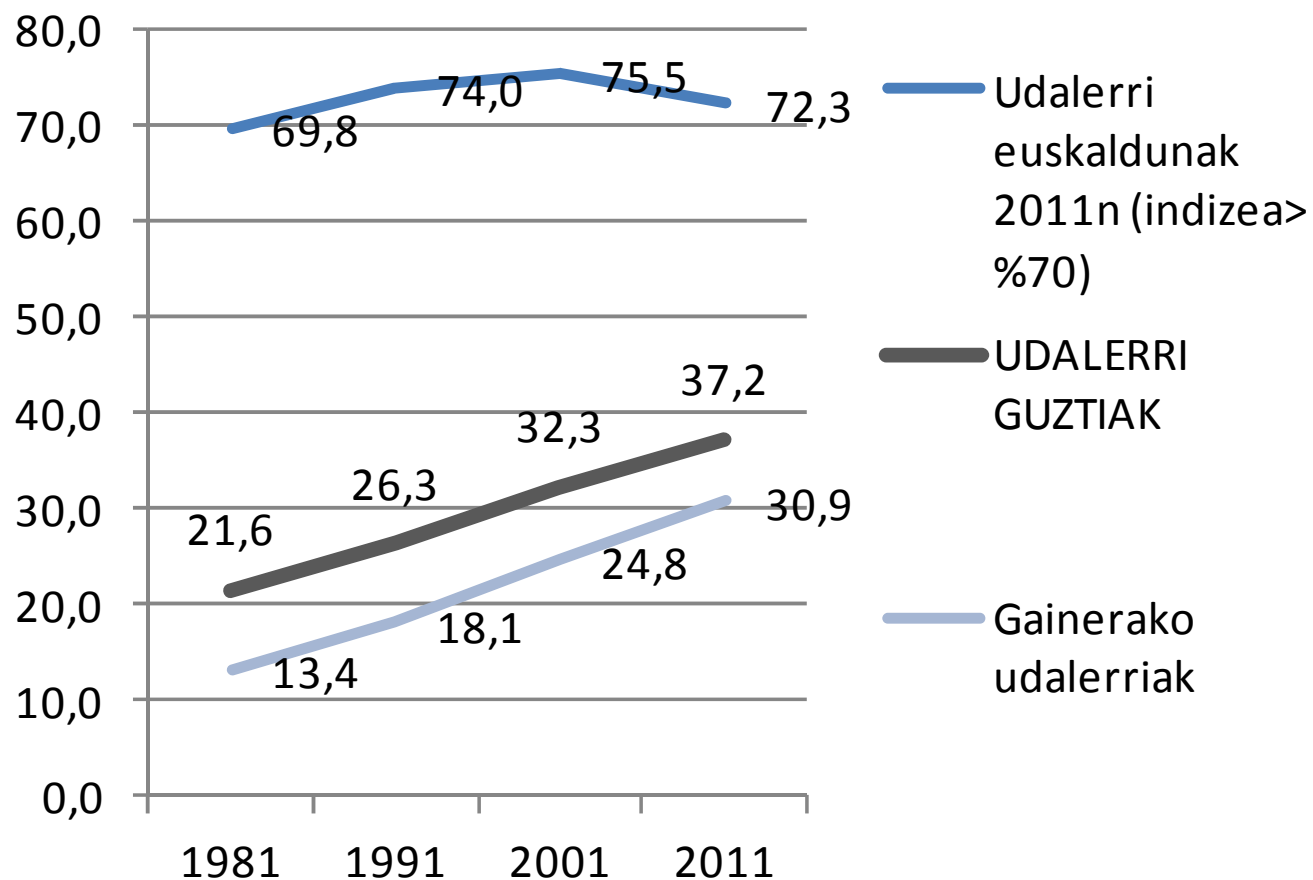
EUSKALDUNEN %AN IZA

	< -5
	-5 - -1
	-1 - 1
	1 - 5
	> 5

Ezagutza apur bat jaitsi da udalerrri euskaldunetan azken 10 urteotan

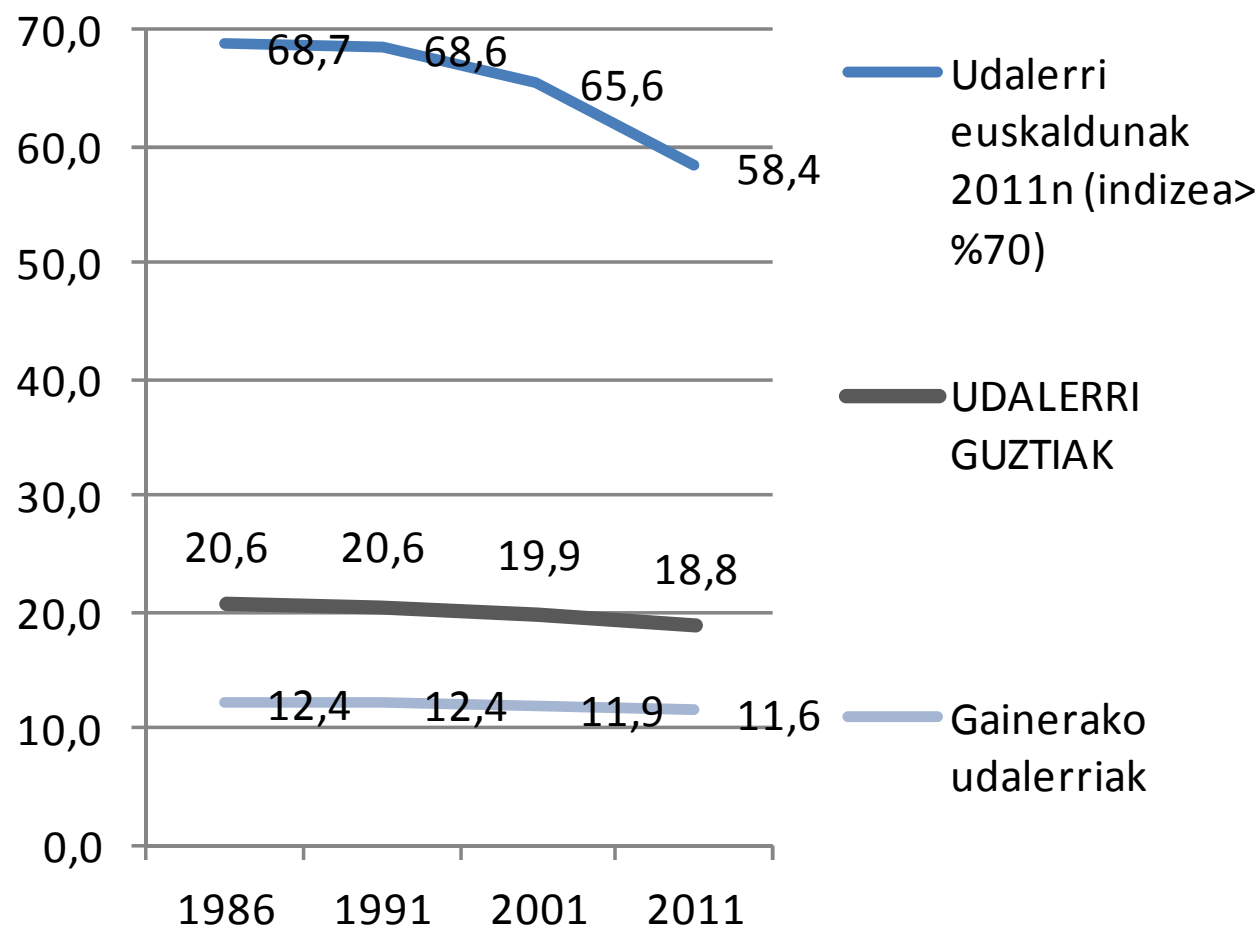
EUSKALDUNEN %

Lehen hizkuntza euskara zutenen kopurua **gehiago** **jaitsi da** udalerri euskaldunetan gainerakoetan baino

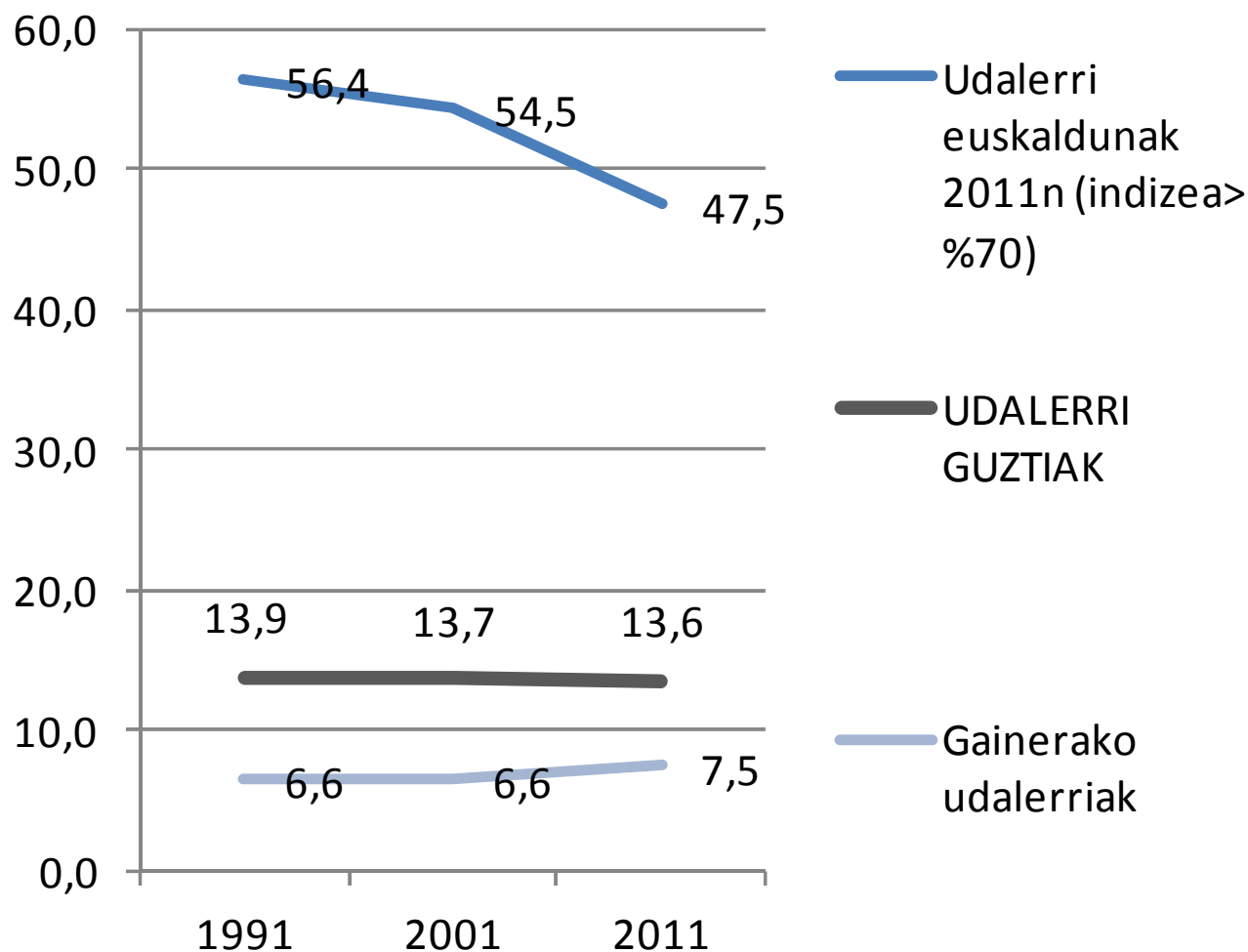
LEHEN
 HIZKUNTZA
 EUSKARA %

Euskararen **etxeko erabilera jaitsi egin da** udalerrri euskaldunetan (gainerakoetan igo egin da apur bat)

**ETXEKO
HIZKUNTZA
NAGUSIA
EUSKARA %**

BILAKAERA (06/15)

Euskarak **atzera egin du**
udalerrri euskaldunetan azken bi
hamarkadotan

EUSKALDUNAK %

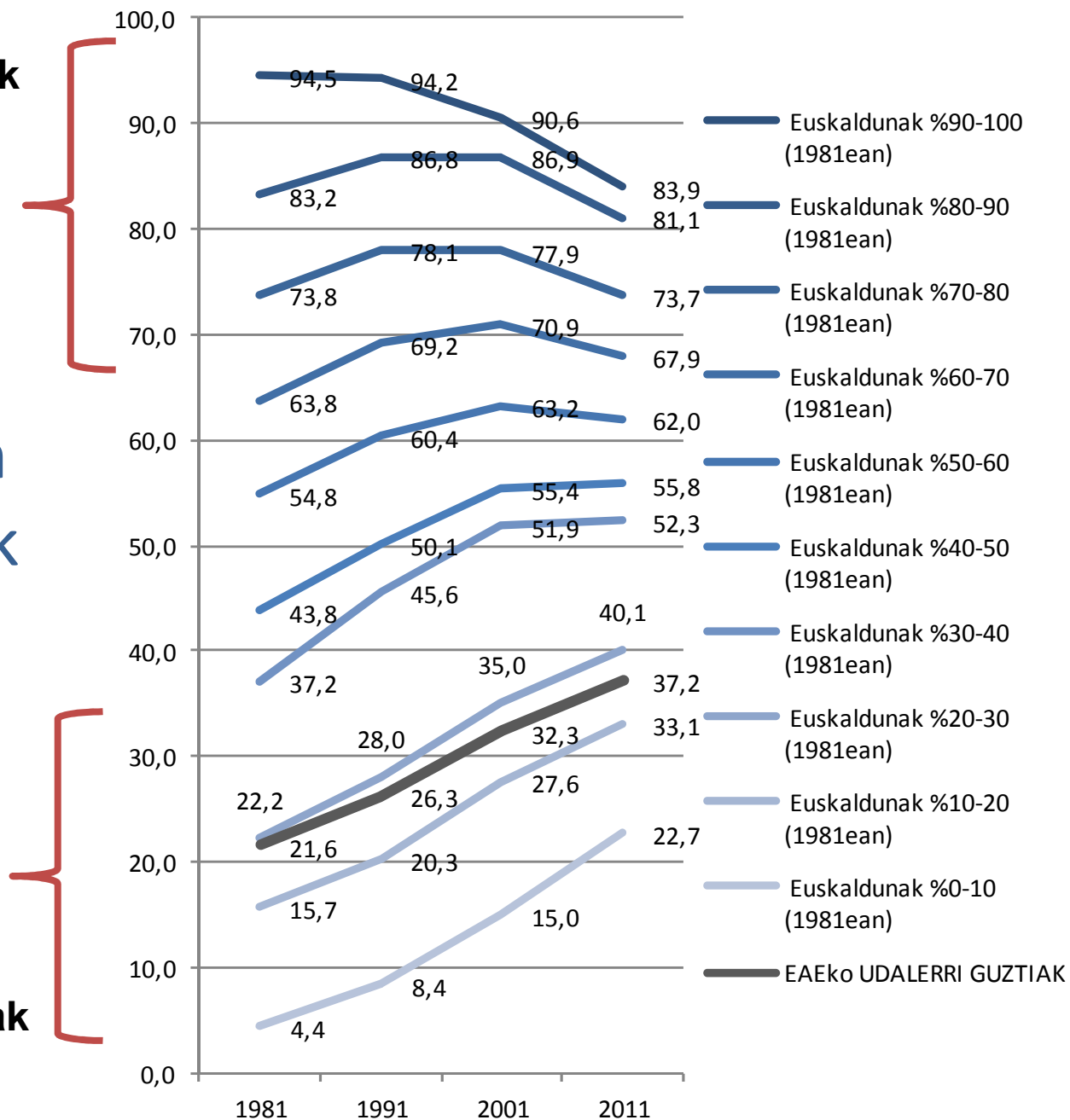

BILAKAERA (07/15)

Euskaldunenak

Udalerri
euskaldunenetan
izan dira galerarik
handienak
ezagutzan

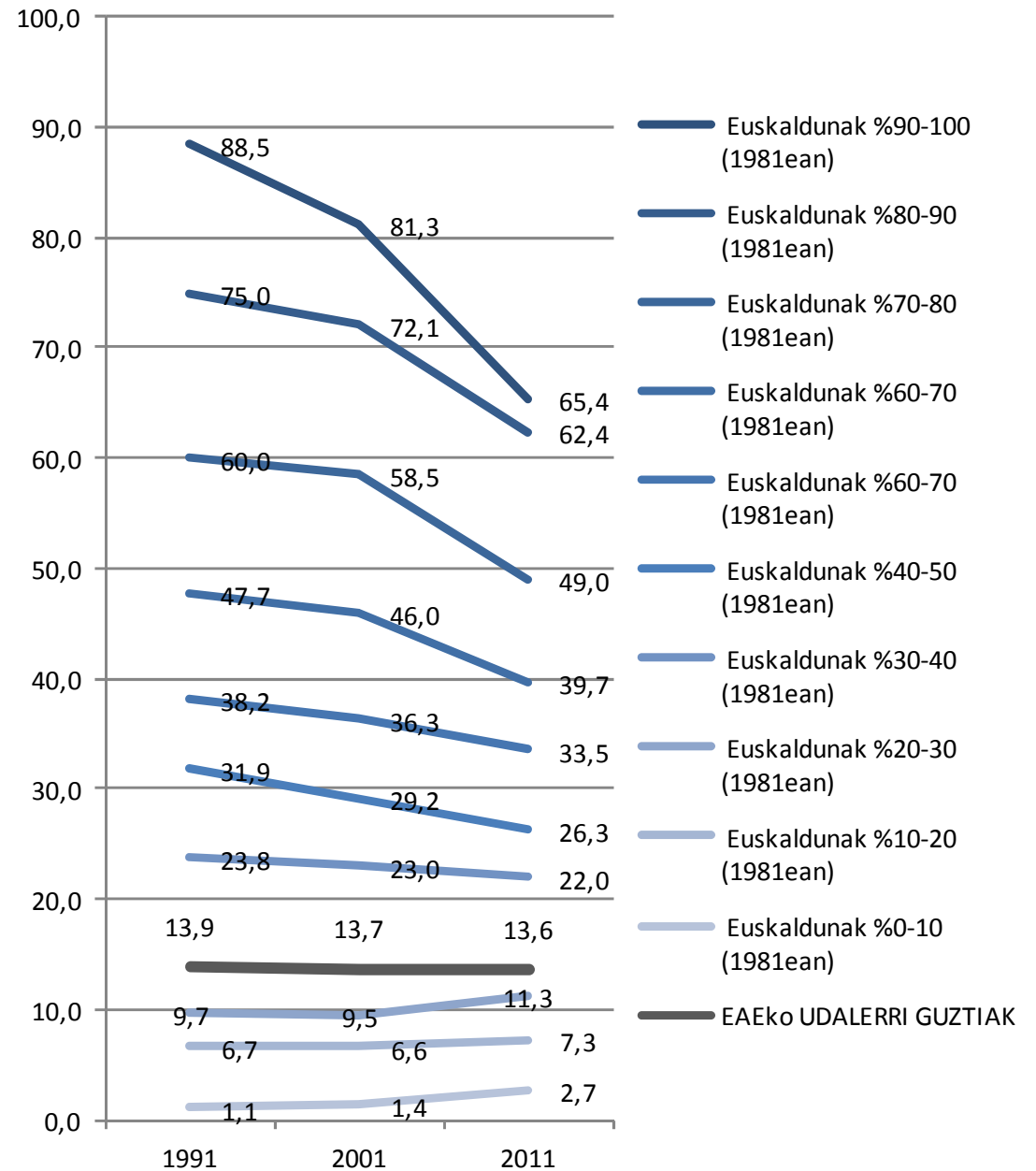
Erdaldunenak

...eta baita **lehen**
hizkuntzari eta
etxeko erabilerari
dagokienean ere

ETXEKO HIZKUNTZA EUSKARA %

BILAKAERA (09/15)

Muturreko habitatak **desagertzen, agortzen...**
konbergentziarako joera.

Udalerri erdaldunenak (euskaldunak %0-%10):

- 1981: **74** udalerri (**1.121.000** biztanle)
- 2011: **0** udalerri

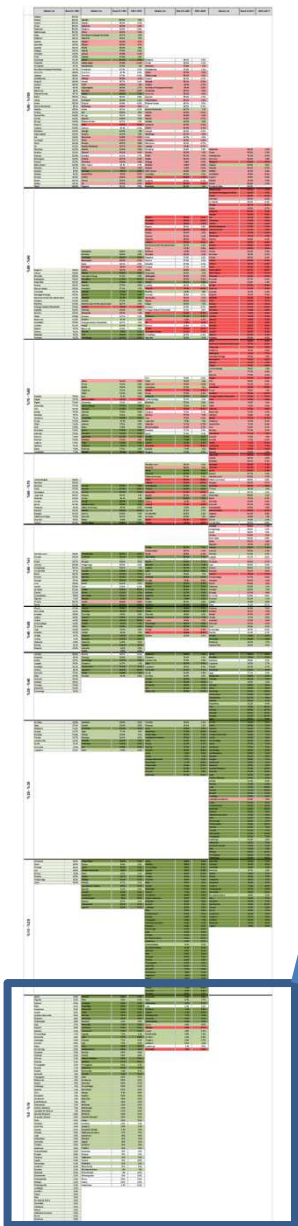
BILAKAERA (11/15)

Udalerri euskaldunenak (%90-%100):

- 1981: **56** udalerri, **33.600** biztanle

- 2011: **13** udalerri, **4.000** biztanle

BILAKAERA (12/15)

Municipality	1981	1991	2001	2011
Getxo	9,9%	9,9%	7,7%	6,6%
Zigoitia	9,4%	9,6%	3,4%	2,7%
Basauri	6,5%	9,6%	9,4%	9,0%
Bilbo	6,2%	9,6%	8,1%	0,8%
Asparrena	6,2%	9,3%	7,7%	5,5%
Laudio	5,6%	9,3%	6,8%	6,8%
Arratzu-Ubarrundia	5,6%	8,7%	6,4%	6,1%
Etxebarri	4,9%	8,5%	8,5%	5,2%
Urkabustaiz	4,5%	8,4%	3,5%	5,1%
Zuia	3,7%	8,1%	5,2%	4,0%
Agurain	3,6%	8,0%	5,5%	4,7%
Gasteiz	3,4%	7,8%	6,2%	3,0%
Donemiliaga	3,1%	7,5%	4,1%	3,3%
Barandia	2,9%	7,4%	6,9%	2,8%
Kuartango	2,6%	7,2%	4,8%	2,7%
Amurrio	2,5%	7,0%	3,3%	1,2%
Aiara	2,5%	6,9%	5,5%	0,5%
Alonsoitegui	2,5%	6,9%	5,6%	0,5%
Gobiaran	2,5%	6,9%	4,8%	0,6%
Dulantzi	2,3%	6,9%	4,9%	
Okondo	2,3%	6,8%	5,6%	
Bastida	2,2%	6,7%	5,9%	
Portugalete	2,2%	6,3%	4,1%	
Muskiz	2,1%	6,2%	5,7%	
Urduña	2,0%	6,1%	3,7%	
Santurtzi	1,8%	6,1%	5,4%	
Trapagaran	1,6%	5,5%	4,7%	
Zaldueño	1,6%	5,5%	4,2%	
Sestao	1,5%	5,5%	3,7%	
Artziniega	1,4%	5,5%	2,4%	
Gueñes	1,4%	5,3%	4,9%	
Oion	1,4%	5,1%	3,6%	
Barakaldo	1,3%	5,0%	3,6%	
Gordexola	1,3%	4,9%	4,2%	
Iruratz-Gauna	1,3%	4,8%	4,8%	
Balmaseda	1,2%	4,3%	4,0%	
Abanto-Zierbena	1,2%	4,3%	3,1%	
Lapuebla de Labarca	1,1%	4,2%	2,9%	
Guardia (Bastan)	0,9%	3,8%	3,4%	
Sopuerta, Garape	0,9%	3,5%	2,6%	
Zalla	0,8%	3,0%	3,0%	
Kanpezu	0,8%	2,6%	0,1%	
Iruña Oka	0,8%	2,5%	2,1%	
Harana	0,7%	2,1%	1,2%	
Ortuella	0,6%	1,7%	1,7%	
Leza	0,6%	1,6%	1,6%	
Artzentales	0,6%	1,6%	1,3%	
Karrantza	0,6%	1,6%	1,2%	
Turtioz	0,6%	1,6%	1,6%	
Galdames	0,5%	1,6%	1,0%	
Arria-Maeztu	0,5%	1,5%	1,0%	
Burgelu	0,5%	1,5%	1,0%	
Zierbena	0,5%	1,4%	1,4%	
Lagran	0,4%	1,3%	0,6%	
Samaniego	0,4%	1,2%	1,2%	
Lantaron	0,4%	1,2%	1,0%	
Benedo	0,3%	1,1%	1,1%	
Mañueta	0,3%	1,1%	0,8%	
Berantevilla	0,2%	1,0%	0,8%	
Erriberabetia	0,2%	0,8%	0,8%	
Eitziego	0,2%	0,5%	0,5%	
Erriberagoitia	0,2%	0,1%	-0,4%	
Lantziego	0,2%			
Armiñon	0,0%			
Kripan	0,0%			
Bilar	0,0%			
Moreda de Alava	0,0%			
Navandás	0,0%			
Urizarra	0,0%			
Añana	0,0%			
Villabuena de Alava	0,0%			
Ekora	0,0%			
Zanbrana	0,0%			
Lanestosa	0,0%			

Barakaldo	9,8%	5,6%
Oion	9,7%	2,7%
Artzentales	9,1%	9,0%
Leza	8,2%	0,8%
Gobiaran	8,1%	5,5%
Harana	8,1%	6,8%
Erriberagoitia	7,1%	6,1%
Zanbrana	6,4%	5,2%
Erriberabetia	6,2%	5,1%
Ekora	4,8%	4,0%

Aztertutako epealdian, euskararen
atzerakada joera **geroz eta**
indartsuago izan da udalerrri
euskaldunetan

BILAKAERA (15/15)

- Euskarak **atzera** egin du udalerrri euskaldunetan
- Azken **hamarkadan** bereziki
- Euskaldunenetan bereziki**

Ondorioz, muturreko gune euskaldunena agortzen

Hainbat gogoeta
bukatzeko

Irabaziak

Galerak

Kuantitatiboki eremu gehiago dira
euskaldunduak erdaldunduak baino

**... baina arnasmuneak beharrezkoak
dira etorkizuna bermatzeko**

A photograph of a forest path lined with tall trees, with text overlaid. The path is covered in fallen leaves and grass, and the trees are tall and thin, creating a canopy overhead. The lighting is warm, suggesting late afternoon or early morning.

Aurrera begira zer?

- Ikertu

- Kontzientzia hartu

- Eragin

SOZIOLINGUISTIKA
KLUSTERRA<

Udalerri euskaldunak EAEn: egoera eta bilakaera, 1981-2011

Iñaki Iurrebaso Biteri
iiurrebaso@outlook.com

Donostia, 2015-02-05